

Hr Taavi Rõivas
peaminister
Rahukohtu 3
15161 Tallinn

Meie 02.05.2016 nr

Välistöajõu värbamise leevendamisest (välismaalaste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus)

Austatud peaminister Taavi Rõivas

Eesti Tööandjate Keskliit esitas Siseministeeriumile oma ettepanekud ja kommentaarid välismaalaste seaduse muutmise seaduse eelnõule (20.04.2016), ent sooviksime eraldi rõhutada ja esile tuua kahte neist, mis on Tööandjate volikogu hinnangul võtmeküsimused Eesti majanduse ühe kõige kriitilisema küsimuse ehk tööjõupuuduse pikaajaliseks lahendamiseks.

1. Näeme positiivse muudatusena, et eelnõus on välismaalastele kehtestatud palgakriteeriumi vähendatud – senise 1,24 kordse Eesti keskmise palga asemel nähakse ette vähemalt Eesti keskmise palga maksmise nõuet. See ei ole Eesti Tööandjate Keskliidu liikmete hinnangul siiski piisav, kuna ei aita sektoreid, kus palk jääb keskmisele alla (nt ehitus, teenindus). Üle keskmise palga teenib Eestis vaid ca 35% töötajatest, seepärast peegeldaks tööjõuturgu õiglasemalt mediaanpalk. Kui siiski on kindel tahe sisuda palga nõue keskmisega, peaks see olema valdkonnapõhine.

Ettepanek: Arvestades, et keskmine palk on valdkonniti väga erinev, teeme ettepaneku lähtuda valdkonna keskmisest palgast nagu oli eelnõus ka esialgu kirjas.

Seejuures juhime tähelepanu asjaolule, et kartus, nagu hakkaksid tööandjad massiliselt eelistama odavat välistöajõudu eestimaalastele, ei ole reaalne. Endiselt jääks alles vahefilter Töötukassa näol, kes annab loa välistöajõu värbamiseks vaid siis, kui Eestis vastavaid töötajaid ei ole. Eesti Tööandjate Keskliit viis 2014. aastal ettevõtjate seas läbi küsitluse, millest selgus, et valdav enamus tööandjaist eelistab eestimaalast töötajat. Ehk et välistöajõud on variant alles siis, kui Eestis töötajat võtta ei ole ja tegelikult on valmisolek välismaalaste palkamiseks madal. Seega ei ole meie hinnangul põhjust teha lisatakistusi nendele, kellel on välistöajõu palkamiseks olemas nii tungiv vajadus kui ka valmisolek.

2. Paralleelselt palganõude leevendamise peame hädavajalikuks suurendada sisserände piirarvu. Teeme ettepaneku sisserände piirarvu määratlemisel lähtuda tööjõu tegelikust puudujäägist ehk tööealise elanikkonna vähenemisest teatud perioodil (nt eelmise kalendriaasta andmetest lähtuvalt).

Kuni aastani 2040 prognoositud demograafiliste arengute tõttu jääb Eesti tööjõuturul aastas keskmiselt puudu ca 5000 inimest. Sidudes sisserände piirarvu Eesti alalise elanikkonnaga, oleme olukorras, kus tööjõu vajaduse suurenedes võib sisserände piirarv paradoksaalsel kombel hoopis väheneda (kuna alaliste elanike arv väheneb).

Teiseks takistab liiga väike sisserände piirarv võõrtööjõuga seotud äriplaanide koostamist, kuna ettevõtjad juba arvestavad, et enne aasta lõppu täituvat kvoodiga võivad kaasneda raskused lepingute täitmisega. Kui ettevõtjatel puudub kindlustunne, et vajadusel on võimalik kiiresti laiendada ja puuduvat tööjõudu juurde värvata, jäetakse vastavad investeeringud pigem tegemata. Hirm, et välistööjõud toob kaasa töökohtade kadumise kohalikele, ei ole põhjendatud. Tegelikult on vastupidine: tööjõupuuduse tõttu tegemata jäävad investimisotsuste tulemusena ei teki uusi töökohti ka eestimaalastele.

Kolmandaks: Eesti põhiküsimus ei ole mitte kaitse sisserändaja eest, vaid kuidas üldse asjalikke inimesi siia väärtust looma meelitada. See on märgitud ka World Economic Forumi 2015-2016 konkurentsivõime edetabelis Eesti ühe nõrgima aspektina.

Palume Vabariigi Valitsusel Eesti Tööandjate Keskliidu liikmete seisukohtage arvestada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Toomas Tamsar

Juhataja

Koopia:

Jevgeni Ossinovski, Margus Tsahkna, Jürgen Ligi, Marina Kaljurand, Sven Sester, Hannes Hanso, Indrek Saar, Urmas Kruuse, Urmas Reinsalu, Kristen Michal, Liisa Oviir, Hanno Pevkur, Kadri Simson, Urve Tiidus, Andres Herkel, Priit Sibul, Andres Anvelt, Martin Helme. Riigikogu põhiseaduskomisjon